

ಕಳೆದ ದಿನಗಳ ನೆನಪುಗಳು

(ಸ್ವಾಮಿ ವಿರಜಾನಂದರ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಸಮಕಾಲೀನ ಘಟನೆಗಳು)

ಮೂಲ ಬಂಗಾಳಿ: ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರದ್ಧಾನಂದ

ಅನುವಾದ: ಪ್ರವಾಚಿಕಾ ಯೋಗಾತ್ಮಪ್ರಾಣಾ

ಭಾಗ ೧೧

ಕಾಳೀಕೃಷ್ಣರ ನೆನಪುಗಳು:

“ಮಠದ ದೈನಂದಿನ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಬಿಡುವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ವಾದ್ದರಿಂದ ಗೋಪಾಲ್ ಶೀಲರ ತೋಟಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಹೋಗಲಾಗ ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಜೆಯ ನಂತರ ಅವರು ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಹಾಗೆ ಅಲುಗಾಡದೆ ಕುಳಿತು ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳು ತಿದ್ದ. ಅವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಶಕ್ತಿ ಅತ್ಯದ್ಭುತ!

“ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರೊಡನೆ ಲಂಡನ್ನಿನಿಂದ ಅವರ ಶಿಷ್ಯ ದಂಪತಿಗಳಾದ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಹಾಗೂ ಮಿಸೆಸ್ ಸೇವಿಯರ್, ಮಿಸ್ಟರ್ ಗುಡ್‌ವಿನ್, ಸಿಂಹಳದಿಂದ ಬೌದ್ಧ ಮಿಸ್ಟರ್ ಹ್ಯಾರಿಸನ್ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನೈನಿಂದ ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಜಿ.ಜಿ. ಆಳಸಿಂಗ ಮತ್ತು ಕಿಡಿ ಇವರುಗಳು ಬಂದಿದ್ದರು. ಮಿ. ಗುಡ್‌ವಿನ್ ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸಿ ಶಿಷ್ಯರು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಅವರು ಮಠದಲ್ಲೇ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಗುಡ್‌ವಿನ್ ಹಗಲಿರುಳೂ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ; ನೆರಳಿನಂತೆ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವ ನದು ಅದಂತಹ ಅದ್ಭುತವಾದ ಸೇವೆ! ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನಂತೆ ಅವನ ಸ್ವಭಾವ. ಮಠದ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ತಮಾಷೆ, ನಗು, ಆಟ ಮತ್ತು ಹುಡುಗಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದ.

“ಮದರ್ (ಮಿಸೆಸ್ ಸೇವಿಯರ್) ಶೀಲರ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲೇ ಸರ್ವದಾ ತತ್ಪರ ರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಅಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ಮತ್ತು ಸಂಜೆಯ ಚಹಾವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೇವಿಯರ್ ದಂಪತಿಗಳು ಆಲಂಬಜಾರಿನ ಮಠಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಬಂದಿ ದ್ದರು. ಆಗ ಅವರನ್ನು ನಿರಂಜನ್ ಮಹಾರಾಜರು ಮತ್ತು ಹುಟ್ಟೋ ಗೋಪಾಲರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿರಂಜನ್ ಮಹಾರಾಜರ ಸೌಮ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ವೀರರಂಥ ನಡೆನುಡಿಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮಿಸೆಸ್ ಸೇವಿಯರ್ ತುಂಬ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. “He looks like a prince (ಅವನು ರಾಜಕುಮಾರನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ)” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಕಾಗೋದ ಡಾ. ಟರ್ನರ್‌ಬುಲ್ ಎಂಬವರು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೊಲ್ಕತ್ತೆ

ಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಗೃಹಸ್ಥ ಭಕ್ತರೊಂದಿಗೆ ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಶಿಕಾಗೋ ಹಾಗೂ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಮಾಡಿದ ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಯಶಸ್ಸು, ಕೀರ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಕೊಲ್ಕತ್ತೆಗೆ ಬಂದರೆ ಡಾ. ಟರ್ನರ್‌ಬುಲ್ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಖೇತ್ರಿಯ ಮಹಾರಾಜರು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರನ್ನು ನೋಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾದ ಮುನ್ಸಿ ಜಗಮೋಹನರೊಂದಿಗೆ ಕೊಲ್ಕತ್ತೆಗೆ ಬಂದು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿದ್ದರು. ಮಹಾರಾಜರು ಆಲಂ ಬಜಾರಿನ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದು ದೇವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ, ನಂತರ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿದ್ದ ಜಮಖಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಯೂರಿ ಕುಳಿತು, ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಕೈಮುಗಿದು ಕೊಂಡು ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆತನ ಸರಳ ಪ್ರೋಷಾಕನ್ನೂ ವಿನೀತ ಭಾವವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಆದೇಶದಂತೆ ಆತನ ಸಲುವಾಗಿ ಠಾಕೂರರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಣ್ಣು, ಸಿಹಿತಿಂಡಿ ಮತ್ತು ಹಲ್ವವನ್ನು ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸುಶೀ ಲನು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಹಲ್ವವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇನ್ನೇನು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತೆನ್ನುವಾಗ ಹರಿ ಮಹಾರಾಜರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದು, ಸುಶೀಲನ ಕೈಯಿಂದ ಮಗುಚುವ ಸೌಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಮ್ಮೆ ಆಡಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾ ಗಿಯೇ ಗಟ್ಟಿಯಾದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಕಂಡಿತು. ಕೂಡಲೇ ಇಳಿಸಿ ಬಿಡಲು ಹೇಳಿದರು. ಇಳಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅದು ಗಟ್ಟಿ ಗೋಂದಿ ನಂತಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಸುಶೀಲನು ಗಾಬರಿಯಿಂದ, “ಮಹಾರಾಜ್ ಏನಿದು ವಿಚಿತ್ರ! ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು, ನೀವು ಕೈಹಾಕಿದ್ದೇ ತಡ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ!” ಎಂದ. ಈ ಮಾತನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಅಂದಿನಿಂದ ಹರಿ ಮಹಾರಾಜರು ಸುಶೀಲನನ್ನು, “ಏನು ಸುಶೀಲ್, ನಿನ್ನ ಹಲ್ವಾ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು, ನಾನು ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದೇ ತಡ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ತಮಾಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ, ಅಂದಿನ ಹಲ್ವಾ ಎಂತಹ ಒಂದು ನೂತನ ಬಗೆಯ ಆಸ್ವಾದಿಸುವಂತಹ ತಿನಿಸಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿ ತೆಂದರೆ, ತಿಂದವರೆಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ಹೊಗಳತೊಡಗಿದರು.”

ಕಾಳೀಕೃಷ್ಣನ ಹಿಂದಿನ ಸ್ನೇಹಿತ ಬಳಗದವರ ಪೈಕಿ ಇನ್ನೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಖಗೇನ್, ಸುಧೀರ್, ಹರಿಪದ, ಶುಕುಲ್ (ನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಮಲಾನಂದ, ಶುದ್ಧಾ ನಂದ, ಬೋಧಾನಂದ, ಆತ್ಮಾನಂದ) ಇವರು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಜ್ವಲಂತ ತ್ಯಾಗದ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರು. ಕಾನ್ಡಾಯ್ (ನಿರ್ಭಯಾನಂದ) ಮತ್ತು ಸುಶೀಲ್ (ಪ್ರಕಾಶಾನಂದ) ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರೂ, ಸಚ್ಚರಿತ್ರರೂ, ಉತ್ಸಾಹಿಗಳೂ, ವೈರಾಗ್ಯದೀಪ್ತರೂ ಆದ ಆ ಯುವಕರನ್ನು ಪಡೆದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಜನರು ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೇ ಚೆನ್ನೈ ಭಕ್ತರ ಇರು ವಿಕೆಯಿಂದ ಮಠವು ಕಲಕಲವೆನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಚೆನ್ನೈ ಭಕ್ತರಿಗೋಸ್ಕರ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಹಾಗೂ ಹುಣಿಸೇಹಣ್ಣು ಹಾಕಿದ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ರಸಂ, ಕೊಳಂಬು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕಿಡಿ^೨ (ಸಿಂಗಾರ ವೇಲು ಮೊದಲಿಯಾರ್) ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ತುಂಬ ಸರಳರೂ, ವಿನೋದಪ್ರಿಯರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಯುವತಿಯು ಗುಡ್‌ವಿನ್‌ರೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ತುಂಬ ವಿನೋದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಳಮನೆಯ ಮಲಗುವ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಗುರುಭಾಯಿಯವರೊಡನೆ ಕುಳಿತು ಹಾಸ್ಯ-ವಿನೋದಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೮.೩೦ ಅಥವಾ ೯.೦೦ಕ್ಕೆ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಒಳಗಿನ ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಗೀತೆ, ಉಪನಿಷತ್ ಅಥವಾ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರದ ಕ್ಲಾಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧುಗಳು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು. ಕಾಳೀಕೃಷ್ಣರು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇವರಮನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೂಜೆಗೆ ಅಣಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅಷ್ಟ ರೊಳಗೆ ಮುಗಿಸಲಾಗದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕ ದಿನ ಅವರಿಗೆ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಹೋಗಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ

೧ ಸುಶೀಲನು ೧೯೬೭ರ ಝೂಲನ್ ಉತ್ಸವದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಸಂಸಾರ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದನು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ದಿನ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಬಾಬುರಾಮ್ ಮಹಾರಾಜರೊಂದಿದ್ದು ನಂತರ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನು.

೨ ಇವರು ಮೊದಲು ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಾಪಕರೂ, ಘೋರ ನಾಸ್ತಿಕರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ (ಅಮರಿಕಾಗೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ) ಸಂಸರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವರು ಆಸ್ತಿಕರಾದರು. 'ಕಿಡಿ'ಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ತಮಾಷೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, 'ಸೀಜರ್ ಬಂದ, ನೋಡಿದ ಮತ್ತು ಜಯಿಸಿದ. ಆದರೆ ಕಿಡಿ ಬಂದ, ನೋಡಿದ ಮತ್ತು ಜಯಿಸಲಿಲ್ಲ'. ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಜೀವನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. 'ಕಿಡಿ' (ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಕೀ- ಅಂದರೆ 'ಗೀ') ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಕ್ಲಾಸಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಳೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಅವರು ಬಂದಾಗ, "ಏನೋ ಕಾಳೀಕೃಷ್ಣ, ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಏಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ? ರಾಕೂರಿಗೆ ನೆನಸಿದ ಕಡ್ಲೆ ಕಾಳಿನ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆಯೇನು? ಎಲ್ಲಿ ಕರೆ ಶಶಿಯನ್ನು" ಎಂದರು.

ಶಶಿ ಮಹಾರಾಜರು ಬಂದಾಗ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಉತ್ತೇಜಿತರಾಗಿ, "ಏನು ಶಶಿ, ಈ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲ ಮನೆಬಾಗಿಲು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದದ್ದು ನಿನ್ನ ರಾಕೂರರ ಕಡ್ಲೆಕಾಳಿನ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲೇನು? ಅದಲ್ಲ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಜಪ-ಧ್ಯಾನ, ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕು" ಎಂದರು.

ಶಶಿ ಮಹಾರಾಜರು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿದ್ದು ಹೊರಟುಹೋದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಕಾಳೀಕೃಷ್ಣರು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಹೋಗಲೆಂದು ಅವನ ಪಾಲಿನ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಶಶಿ ಮಹಾರಾಜರು ತಾವೇ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಳೀಕೃಷ್ಣರೂ ಸಹ ಬೇಗ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.^೩

* * *

ಕಾಳೀಕೃಷ್ಣರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೃದಯದ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯನ್ನು ತೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ, "ಅಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅತಿ ದೀನನಾದ ನಾನೂ ಸಹ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇನು?" ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದರು. ಆ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗುವ ದಿನ ಬಂದಿತು. ಆಲಂಬಚಾರಿನ ಮಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ನಾಲ್ವರಿಗೆ ಸಂನ್ಯಾಸ ನೀಡಲು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದಾಗ, ಆ ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಕಾಳೀಕೃಷ್ಣರೂ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಮಿಕ್ಕ ಮೂವರು ಸುಶೀಲ್, ಕಾನ್ಡಾಯ್ ಮತ್ತು ಯೋಗೇನ್ ಚಟರ್ಜಿ ಮಹಾಶಯರು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ದೇಹ ತ್ಯಾಗದ ನಂತರ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ತ್ಯಾಗೀ ಗುರುಭಾಯಿಗಳು ವರಾಹನಗರದ ಮಠದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಚಿತ್ರಪಟದ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಿರಜಾಹೋಮ ಮಾಡಿ ಅನುಷ್ಠಾನಿಕ ಸಂನ್ಯಾಸ ಕೈಗೊಂಡ ನಂತರ ನಡೆದ ಮೊದಲ ಯಜ್ಞವೆಂದರೆ ಇದೇ.

ಕಾಳೀಕೃಷ್ಣರ ಲಿಖಿತ ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಿದೆ:

೩ "ಶಶಿ ಮಹಾರಾಜರು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಚುರುಕು, ರೆಪೆ ಬಡಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನಿಯೇ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ನಾನು ದೇವರ ಮನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನಾದರೂ, ಅವರಿಂದ ಬೈಸಿಕೊಳ್ಳದ ದಿನವೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಅವರಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಶಶಿ ಮಹಾರಾಜರು ಹೇಗೆ ಬಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಹ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವರ ನೈವೇದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸಾದದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನನ್ನ ಬಾಯಿಗೆಡುತ ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ನನ್ನ ಮೈ ಸವರುತ್ತಿದ್ದರು. (ಸ್ವಾಮಿ ವಿರಜಾನಂದರ ಲಿಖಿತ ಸ್ಮೃತಿ).

“ಸಂನ್ಯಾಸ ಗೃಹಣದ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಮಸ್ತಕ ಮುಂಡನ ಮತ್ತು ಗಂಗಾಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಂತರ ಯಥಾವಿಧಿ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನಾದಿ ಸಂಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದೆವು. ಮರುದಿನ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಗೃಹಸ್ಥ ಶಿಷ್ಯ ಶ್ರೀ ಶರತ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯವರ ಪೌರೋಹಿತ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರ ಪೂರ್ವಕ, ಪೂರ್ವಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಪಿಂಡ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿ, ಆತ್ಮಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ಶ್ರಾದ್ಧದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಪಿಂಡವನ್ನು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಬಂದು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದೆವು. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ, “ನೀವು ಸಂನ್ಯಾಸ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಧನ್ಯ! ‘ಕುಲಂ ಪವಿತ್ರಂ ಜನನೀ ಕೃತಾರ್ಥಾ’” ಎಂದರು. ದಿನವಿಡೀ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ವಿರಜಾ ಹೋಮಕ್ಕೆ ಆವಶ್ಯಕವಾದ ಬಿಲ್ವಕಾಷ್ಠ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರ, ಗವ್ಯ ಫುತ, ಗೈರಿಕವಸನ - ಕೌಪೀನ ಹಾಗೂ ದಂಡ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಠದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆವು. ಹೋಮ ಕುಂಡ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಯಥಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಯಾವೊಂದು ಮಹಾವ್ರತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಂಸಾರತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದೆವೋ ಅದನ್ನೀಗ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ಗುರುಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಪೂತಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರುವೆ. ಶೀಘ್ರ ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪ ಮತ್ತು ದುಸ್ಸಾಧ್ಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಉಲ್ಲಾಸ ಮತ್ತು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಗುರುಗಂಭೀರ ಆವೇಶದಿಂದ ಕವಿದುಹೋದೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಿಂದ ಭಯಮಿಶ್ರಿತ ವ್ಯಾಕುಲ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯು ಹೊಮ್ಮಲಾರಂಭಿಸಿತು — ‘ಹೇ ಪ್ರಭು, ಹೇ ತಾಯೆ, ನೀವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೃಪೆಯಿಡಿ, ಎಂದಿಗೂ ನಾನು ಆದರ್ಶದಿಂದ ಚ್ಯುತನಾಗದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ತನ್ಮಯನಾಗಿರುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ.’

“ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಕೇವಲ ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು: ‘ಸಂನ್ಯಾಸವಾಗದಿದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞನಾಗಲಾರರು. ತ್ಯಾಗವಿಲ್ಲದೆ ಭಕ್ತಿ-ಮುಕ್ತಿಗಳು ದೊರಕಲಾರವು. ತ್ಯಾಗ, ತ್ಯಾಗ — ನಾನ್ಯಃ ಪಂಥಾಃ ವಿದ್ಯತೇಽಯನಾಯ’ ಇತ್ಯಾದಿ.”

“ನಾವು ನಾಲ್ವರೂ ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದು, ಶೌಚಾದಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಬಿಳಿಯ ಶುಭ್ರ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನುಟ್ಟು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಅಗ್ನಿಗೆ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಮ್ಮ

೪ ಈ ದಿನ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಆಡಿದ ವಿಸ್ತಾರವೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವೂ ಆದ ಮಾತುಕತೆಗಳು ಶ್ರೀ ಶರಚಂದ್ರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯವರು ಬರೆದ ‘ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು’ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದ ೧ನೇ ಭಾಗದ ೧೧ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿವೆ. (ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪು.೮೫; ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ಸಂ.೮, ಪು.೭೩)

ನಮ್ಮ ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆವು. ಮಠದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬಂದು ಸುತ್ತಲೂ ಕುಳಿತರು. ಪೂಜನೀಯ ಶಶಿ ಮಹಾರಾಜರು ಮೊದಲು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪೂಜೆ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಹೋಮಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿದರು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ವಿಶೇಷ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅರ್ಧ ನಿಮಿಲಿತ ಧ್ಯಾನ ನೇತ್ರದಿಂದ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸ್ವತಃ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವರ ಮುಖಮಂಡಲವು ಹೋಮಾಗ್ನಿಯ ಉಜ್ವಲ ಪ್ರಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅಗ್ನಿದೇವನೇ ನರರೂಪತಾಳಿ ಕುಳಿತಿರುವನೋ ಎಂಬಂತೆ!

“ಆ ಮುಹೂರ್ತದ ಮಾನಸಿಕ ಭಾವನೆಯು ಅವರ್ಣನೀಯ. ಮಂತ್ರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಕ್ಷರವೂ ಸಜೀವಗೊಂಡಂತೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೂ ಜ್ವಲಂತಗೊಂಡಂತೆ, ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳೂ, ಪಾಪಗಳೂ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ರಜಸ್ತಮಗಳು ಶುದ್ಧ ಸತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನವಾದಂತೆ, ಸಾಂಸಾರಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳೂ, ವಿಷಯವಾಸನೆಗಳೂ, ಮನಸ್ಸಿನ ಸರ್ವ ಮಲಿನತೆಗಳೂ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮೀಭೂತವಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಹಾಗೂ ನಾನು ಜ್ಯೋತಿಃಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಪದವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ನನ್ನ ಮನ, ಪ್ರಾಣ, ಆತ್ಮ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಹುತಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು...

“ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಸಂನ್ಯಾಸ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಈ ನವದೇಹಕ್ಕೆ ‘ಸ್ವಾಮಿ ವಿರಜಾನಂದ’ನೆಂದೂ, ಚಟರ್ಜಿ ಮಹಾಶಯರಿಗೆ ‘ನಿತ್ಯಾನಂದ’ನೆಂದೂ, ಕನ್ಹಾಯ್‌ಗೆ ‘ನಿರ್ಭಯಾನಂದ’ನೆಂದೂ, ಸುಶೀಲ್‌ಗೆ ‘ಪ್ರಕಾಶಾನಂದ’ನೆಂದೂ ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ನಾವು ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಾಮ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಮಠದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗೂ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ, ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಬೇಡಿದೆವು. ಮೂರು ದಿನ ಗೃಹಸ್ಥರ ಮನೆಯಿಂದ ಮಧುಕರಿ ಮಾಡಿ, ಗುರುವಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿ, ನಂತರ ಆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಯಥಾರೀತಿ ಪಾಲಿಸಿದೆವು. ನಮಗೆ ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರಿಗೆ ಅಂದು ಅದಷ್ಟು ಆನಂದ! ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಪುತ್ರಸಂತಾನವಾದಾಗಲೂ ಅಷ್ಟು ಆನಂದವಾಗದೇನೋ!”

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಗೋಪಾಲೇರ್ ಮಾ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಹೊಸ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ತುಂಬ ಆನಂದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಕಾಳೀಕೃಷ್ಣರ ಹೆಸರು ಸ್ವಾಮಿ ವಿರಜಾನಂದ ಎಂದು ಕೇಳಿ, “ಆಹಾ, ಒಳ್ಳೇ ಹೆಸರೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಸರಿಯಾದ ಹೆಸರೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ — ಬಿರಜಾನಂದ — ಬೇಜಾರೇ ಇಲ್ಲ (ಕಿರಿಕಿರಿ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ)” ಎಂದಿದ್ದರು. ಕಾಳೀಕೃಷ್ಣನ ನಿರುದ್ವಿಗ್ನ ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಯೇ ಗೋಪಾಲೇರ್ ಮಾ ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗಲೇ ಮಠದ ಆದರ್ಶ ಮತ್ತು ಜೀವನಧಾರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದಿದ್ದರು. “ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಕೇವಲ ‘ಆತ್ಮನೋ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಂ’ ಅನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಾರದು, ‘ಜಗದ್ವಿತಾಯ’ (ಜಗತ್ತಿನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ) ಪ್ರಚಂಡ ನೀಸ್ವಾರ್ಥ ಕರ್ಮಕ್ಕೂ ಇಳಿಯಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಪೂಜಾ ಪ್ರವರ್ತನೆಯನ್ನೂ, ಪ್ರಚಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದು ಆದೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಹೊಸ ವಿಚಾರದಿಂದಾಗಿ ಮಠದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವು ತಲೆದೋರಿತು. ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಇದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಹಾಗೂ ವಿವೇಕಾನಂದ ತತ್ತ್ವಗಳ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿತು. ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ಕರ್ಮಗಳು ಬೆಳಕು-ಕತ್ತಲಿನಂತೆ ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ. ಗುರುಭ್ರಾತರು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರೊಡನೆ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೆ ಇವರೆಲ್ಲ ಅವಲೋಕಿಸಿದ್ದು ಒಂದು ಮುಖ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಅವರು ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್, ಅತಿ ಬೃಹತ್. ಅವರು ಕೇವಲ ಬಂಗಾಳದವರಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಭಾರತದವರೂ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೇ ಸೇರಿದವರು. ಸಮಗ್ರ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ, ಶಾಂತಿ, ಮೈತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಳಿಸಲೆಂದೇ ಅವರ ಆವಿರ್ಭಾವವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅರಿವಾದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪುಳಕಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ‘ಬಾಂದಾ ತಯ್ಯಾರ್’ (ಸೇವಕ ಸಿದ್ಧ) ಎಂದು ನಾಯಕ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಲು ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು.

೧೮೯೭ರ ಮೇ ೧, ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ ದಿನ. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಕೊಲ್ಲತ್ತೆಯ ಬಾಘ್ ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿರುವ, ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಸಂಸರ್ಗದಿಂದ ಪುನೀತವಾದ ಬಲರಾಮನ ಬಸುವಿನ ಮನೆಗೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಮುದಾಯದ ಗೃಹಸ್ಥ ಮತ್ತು ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ

ಒಂದು ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಅವರ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ ಮಾತುಗಳಿವು :

“ನಾವು ಯಾರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಾದವೋ, ನೀವೆಲ್ಲ ಯಾರನ್ನು ಆದರ್ಶವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ದ್ವೀರೋ, ಯಾರ ದೇಹಾವಸಾನದ ಹತ್ತು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಪುಣ್ಯನಾಮ ಮತ್ತು ಅದ್ಭುತ ಜೀವನವು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿದೆಯೋ ಅವರ (ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ) ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಈ ಸಂಘವು ಸ್ಥಾಪನೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಭುವಿನ ದಾಸರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಈ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿ.”

ಹೀಗೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಷನ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಜನರ ಲೌಕಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸೇವೆ, ಶಿಕ್ಷಣ; ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದಂತಹ ವೇದಾಂತ ಹಾಗೂ ಇತರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳ ಪರಿಪಾಲನೆ; ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರಚಾರ - ಈ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ವಿವಿಧ ಶಾಖೆ, ಉಪಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಗುರಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗತೊಡಗಿದವು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಗುರುಭ್ರಾತರು ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದ ಯುವ ಸಂನ್ಯಾಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಮೇಲಿನ ಉದ್ದೇಶ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಕಾಯಾ-ವಾಚಾ-ಮನಸಾ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಠದ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗದೆ, ಏಕನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಸೇವೆ, ಪೂಜೆಯಲ್ಲೇ ನಿರತರಾಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ನಂದರು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಠವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ (ಚೆನ್ನೈಗೆ) ಹೊರಟರು. ಸ್ವಾಮಿ ಅಖಂಡಾನಂದರು ಮುರ್ತಿದಾಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದುರ್ಭಿಕ್ಷ ಪೀಡಿತ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಹೋದರು. ಸ್ವಾಮಿ ತ್ರಿಗುಣಾತೀತರೂ ಸಹ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ದಿನಾಜ್ ಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ವಿವೇಕ

ಬಬ್ಬನಿಗೆ ಅಣಕುವಿದ್ಯೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹುಲಿ, ಕರಡಿ, ಸಿಂಹ, ನರಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕೂಗನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಅವನು ರಂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಒಮ್ಮೆ ಆತ ಆಡಿನ ಮರಿಯಂತೆ ಅರಚಿ ತೋರಿಸಿದ. ಜನ ಆನಂದಗೊಂಡರು. ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ರೈತನಿದ್ದ. ಅವನು ಹೇಳಿದ, “ನೀನು ಈಗ ಕೂಗಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ.” ಜನರಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು, “ಹಾಗಾದರೆ ನೀನೇ ಕೂಗಿ ತೋರಿಸು.” ಆ ರೈತ ವೇದಿಕೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆಡಿನಂತೆ ಕೂಗಿದ. ಜನ ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತ, “ನೀನು ಕೂಗಿದ ರೀತಿಯೇ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಬೇರೆ ಹಂಗಿಸುತ್ತೀಯಲ್ಲ?” ಎಂದರು.

ರೈತ ತನ್ನ ಕಂಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಆಡನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, “ಭಾರಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ನೀವು! ನಿಜವಾದ ಆಡಿನ ಮರಿಯ ಕೂಗನ್ನೇ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಕೇಳಿಸಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಬೇಕಾದರೆ” ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆದರ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳಿಸಿದ. ಜನ ಪೆಚ್ಚಾದರು. “ನಿಮಗೆ ನಿಜವಾದ ಆಡಿನ ಮರಿಯ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಿದರೂ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಅನ್ನುತ್ತೀರಿ. ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿ ಸುಳ್ಳು ಅಣಕು ಮಾಡಿ ಅರಚಿದರೆ ‘ಹೋ ಹೋ’ ಎಂದು ಆನಂದಪಡುತ್ತೀರಿ” ಎಂದು ರೈತ ಜನರನ್ನು ಮೂದಲಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದ.

ಹಲವು ವೇಳೆ ಜನ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಸುಳ್ಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಸುಳ್ಳನ್ನೇ ಸತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಿವೇಕಿಗೆ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

(ಪ್ರ. ಗ. ಸಹಸ್ರಬುದ್ಧಿಯವರ ‘ಜೀವನಮೌಲ್ಯಗಳು’ (೨) ಗ್ರಂಥದಿಂದ)